

Analyse af budgetmodeller på ældreområdet – ændret indregning af sund aldring

Borgmesterens Afdeling har i samarbejde med Sundhed og Omsorg udarbejdet et forslag til en opdateret budgetmodel på ældreområdet. Analysen er lavet på baggrund af bestillinger i budget 2021 og 2025.

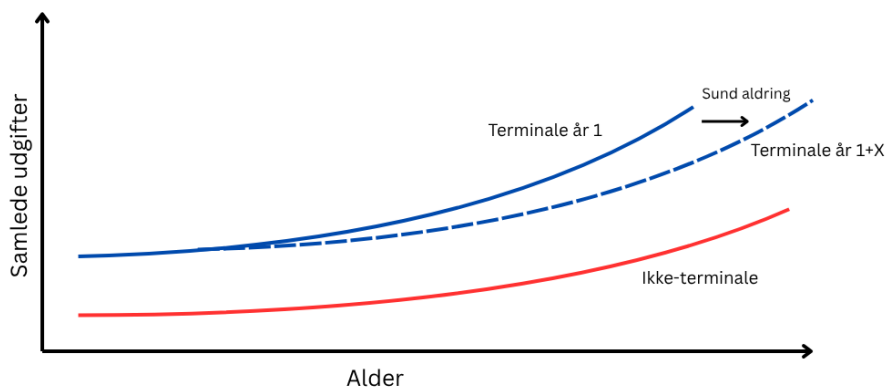
Indarbejdelsen af bevillingerne fra disse budgetår gør det muligt at hæve den samlede kompensationsgrad i budgetmodellen til cirka 75% (før sund aldring). Kompensationsgraden er udtryk for, hvor meget budgetterne vokser, når befolkningen vokser. En budgetmodel behøves ikke have en kompensationsgrad på 100%, fordi der er stordriftsfordele, tilbud der ikke skal vokse i takt med folketallet og lignende.

Med vedtagelserne fra 2021 og 2025 vil budgetmodellen på området tilføre cirka 28 mio. kr. mere til ældreområdet, end tilfældet var i den eksisterende model. Der er tale om en trappestige, der hvert år lægger et nyt "trin" ovenpå de gamle løft i takt med befolkningsudviklingen. Denne trappestige fortsætter ud i årene og er dermed en permanent forbedring af budgetmodellens tildelinger til ældreområdet.

Den foreslåede model er en såkaldt terminalfase-model, der tildeler ét budgetniveau til den andel af en årgang, der er i terminalfasen (den andel der rent statistisk forventes at dø indenfor tre år). Der tildeles så et andet og lavere beløb til den del af en årgang, der ikke rent statistisk er i terminalfasen.

Når levetiden vokser, ændres vægten mellem terminal og ikke-terminal og modellen udtrykker dermed sund aldring. Det er samme metode Finansministeriet anvender til at opgøre "det demografiske træk" i statens bloktilskud til kommunerne.

Dette er illustreret i nedenstående stiliserede graf, hvor den stiplede linje illustrer, hvordan udgifterne til de terminale borgere rykker mod højre i takt med, at levetiden forøges.

19. august 2025
Side 1 af 3

Borgmesterens Afdeling
Økonomi og Digitalisering
Aarhus Kommune

Budget og Planlægning
Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

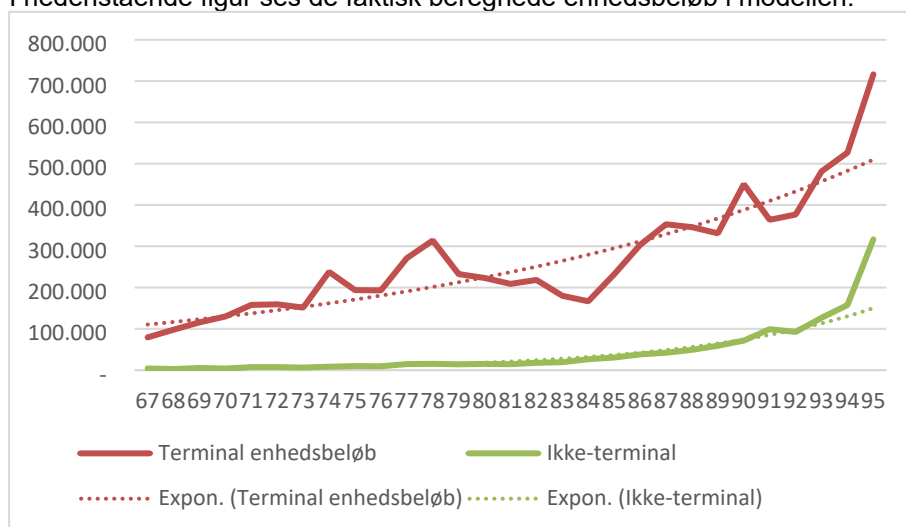
Direkte telefon: 41 87 66 91

Sagsbehandler:
Lars Hennelund

I nedenstående figur ses de faktisk beregnede enhedsbeløb i modellen.

19. august 2025
Side 2 af 3

Bemærk, at udgifterne til borgere i terminalfasen er højere end udgifterne til borgere uden for terminalfasen. Bemærk også, at udgifterne til alle borgere stiger i takt med levealderen. Den gennemsnitlige 90-årige, der har mere end tre år tilbage i forventet levetid har med andre ord et større behov for ydelser fra kommunen end en tilsvarende person på 80 år. Modellen fanger med andre ord både den kumulerende effekt af flere og flere kroniske sygdomme og gamle skader i en aldrende befolkning, men fanger samtidigt, at støttebehovet per aldersgruppe er faldende, når levetiden stiger.

Øvrige budgetmodeller på ældreområdet

Der findes i dag tre budgetmodeller på MSO's område. Ældremodellen, modellen vedrørende ældre handicappede og endelig hjælpemiddelmodellen. Det foreslås med nærværende analyse at alle tre modeller samles under én overordnet model. Denne model skal dække alle MSO's pleje- og sundhedstiltag rettet mod ældre og på sigt også sygepleje.

Modellen på ældreområdet er i dag en 0-100+ årsmodel. Fremover foreslås modellen alene at regulere for udviklingen på 67+ års området.

Genberegning af vægte

De foreslåede ændringer kan vedtages uden merudgifter i budgetperioden. Fra cirka år 2034 vokser udgifterne til den nye model betydeligt i forhold til, hvad den gamle model (med de vedtagne løft) ville have udløst. Da udgangspunktet for den foretagne analyse er budgetneutralitet foreslås det, at Byrådet forud for Budget 2030 forelægges en analyse af de økonomiske konsekvenser ved at fastholde modellen. Byrådet kan så ved budgetdrøftelserne vælge at fastholde modellen eller reducere i modellens enhedsbeløb. Reduceres enhedsbeløbene vil dette medføre en reduktion i

serviceniveauet sammenlignet med en situation, hvor enhedsbeløbene fastholdes.

19. august 2025
Side 3 af 3